

Province of the
EASTERN CAPE
EDUCATION

**NATIONAL
SENIOR CERTIFICATE**

KEREITI YA 12

LOETSE 2015

**SESOTHO PUO YA LAPENG – PAMPIRI YA 3
MEMORANTAMO**

MATSHWAO: 100

Memorantamo ena e na le maqephe a 11.

KAROLO YA A: MOQOQO**POTSO YA 1****1.1 Tjhe! Batho ba hlahafetse. Moqoqo o hlalolang.**

- Moqoqo ona o hlalosa diketsahalo tsa boiqapelo tse kgolwehang.
- Mohlahlobuwa a ngole ditaba tsa hae jwalo ka ha a di tsota.
- Dikahare tse lebelletsweng ke tse kenyelletsang tse latelang:
 - a ipopele maemo a ditaba a hlalolang mofuta ofe kapa ofe wa bohlaha bo seng bo le teng mehleng ena.
 - a ka bua ka tlhekefetso ya basadi, banana esita le bashanyana ya motabo kapa ya maikutlo.
 - a ka bua ka dipolayano tse atileng pakeng tsa baratani le banyalani.
 - a ka bua ka mokgoba a sebedisetswang ho rekisa dithethefatsi, le ho hweba ka mmele.
 - a ka bua ka ho utsuwa ha bana kapa ho retlwa ha batho bakeng sa methokgo.

[50]**1.2 Motsheha lefuma o a ipiletsa. Moqoqo wa phetelo.**

- Moqoqong ona mohlahlobuwa o pheta ho hong ho dumella mmadi ho itemohela sehlooho se hlalolang ka tsela e hlakileng.
- Dikahare tse lebelletsweng e ka ba tse latelang:
 - mohlahlobuwa a ka phetha pale eo ho yona ho hlahellang motho ya inahanelang hore o betere ka ho tsheha motho ya seng maemong a matle.
 - pale e bontshe phetoho ha motho ya neng a tshehwa a atleha, mme motshehi a sulafallwa, a hlalhelwa ke bomadimabe.
 - mohlahlobuwa a hlakise ditlamorao tsa ho tsheha bakeng sa ho eletsa.
 - a ka pheta pale eo a e phetetswang, eo a e shebelletseng, a e badileng kapa eo a e mametseng.

[50]**1.3 Basadi le bona ba ka nka boetapele. Moqoqo wa boimamelo/o tebisang maikutlo.**

- Ke moqoqo wa boimamelo kapa oo ho ona mongodi a hlahisang maikutlo a hae hodima sehlooho, a se nahanisisa ka botebo.
- Mongodi o nahana ka ntlha e itseng e be o fana ka maikutlo le mehopololo eo e leng ya hae.
- Dikahare tse lebelletsweng e ka ba tsena tse latelang:
 - Karolo e nkuweng ke basadi boitsekong ba kगतello le kgethollo ya mmala, basadi ba jwalo ka bo Lillian Ngoyi ba ho Iwanela dipasa
 - Ba ka bua ka baetapele ba basadi bao ba ba tsebang, ba jwalo ka Nkosazana Dlamini Zuma (boemeding ba matjhaba), Thuli Madonsela (mmuelli wa setjhaba) jj
 - Ba fane ka diphetoho tse ka tliswang ke boetapele ba basadi maphelong, thutong, tumelong, dipolotiking, le ditshebeleletsong tsohle tsa setjhaba.

[50]

1.4 Ho rutwa dithuto tsohle ka puo ya lapeng ho tjhorisa kelello, mme ho nyolla le boleng (maemo) ba thuto. Moqoqo wa kgang.

- Moqoqo ona ke wa kgang/ngangisano
- Mohlahlobuwa o kgetha lehlakore, mme o tsepama dintlheng tse dumellanang kapa tse hanyetsanang le sehlooho.
- O hlahisa maikutlo le ntlhakemo ya hae.
- Ntlhakemo ya mohlahlobuwa e lokela ho hlaka ka dinako tsohle.
- Disebediswa tsa bonono tse fapaneng le mawa a tshusumetso di lokela ho sebediswa.
- Dikahare tse lebelletsweng e ka ba tse latelang:
 - bohlokwa ba puo ya lapeng jk Sesotho.
 - boitshepo bo bakwang ke ho tswellela dithutong.
 - ho pasa ka bokgabane ho bula dikgoro tsa ho ithophisetsa lekala la mosebetsi.

Ba tshehetsang ho rutwa ka dipuo tsa bona ba ka hlahisa dintlha tse latelang:

- puo ya lapeng e fana ka boitshepo hoba moithuti o e bua ka nako tsohle
- dithuto di na le diphephetso tsa tsona, e be le sekgowa se eketsa boima
- ho ka ba bobebe ho araba dipotso tse telele tsa dithuto ka puo ya lapeng.

Ba nyatsang ho rutwa ka dipuo tsa bona ba ka hlahisa dintlha tse latelang:

- dithuto di ka thefuleha boleng ha di rutwa le ho hlaloswa ka dipuo tsa setho
- baqapi le bangodi ba dibuka tsa dithuto ba ngotse ka sekgowa, ho toloka ho ritsisa moelelo
- ho ka hlokeha matitjhere a mangata ho feta bakeng sa thuto e le nngwe hoba dipuo di ngata
- baithuti ba Aforika Borwa ba ke ke ba fumana mesebetsi mafatsheng a mang

[50]

1.5 Lefu la ntate Mandela le ferekantse naha ya Afrika Borwa empa ka lehlakoreng le leng ho bonahala a siile motheo o tsitsitseng. Moqoqo o sa tshehetseng lehlakore.

- Mofuteng ona wa moqoqo mohlahlobuwa o sekaseka sehlooho, ebe o nehelana ka dintlha tse tshehetsang le tse hanyetsanang le sehlooho.
- Moqoqo ona ha o nke lehlakore, mme o nehelana ka maikutlo mahlakoreng ka bobedi a sehlooho.
- Dikahare tse lebelletsweng di ka kenyelletsa tsena tse latelang:
 - mohlahlobuwa a bontshe kutlwisiso ya hae ya dipolotiki le moruo wa naha ya Afrika Borwa.
 - a bontshe kutlwisiso ya seabo sa ntate Mandela mokgatlong, boitelo ba hae, ho kwallwa ha hae Robben Island, ho fihlela e ba moporesidente wa pele wa motho e motsho.

- pherekano e qadile Mandela ha a fokodiswa ke bokudi, ha theolwa Mbeki, ha tswa boLekota, ha lelekwa boMalema.
- ka mora lefu ho hlakile ho se tshepane jk Zuma o ikahela qhobosheane ya hae Nkandla.
- a bontshe hore puso e ntse e na le balatedi ba bangata ba hapuweng ke ditshebeletso le botsitso ba moruo le ho hlompha boitelo ba ntate Mandela.
- Mohlahlobuwa a ka bua ka mekgatlo e meng e mengata ya dipolotiki le diphetoho tsa yona.

[50]

1.6 1.6.1 **Setshwantsho. E ka ba moqoqo wa mofuta ofe kapa ofe.**

- Moqoqong ona mohlahlobuwa o boha setshwantsho, mme a hlalose kapa a phete ka seo a se bonang ho dumella mmadi ho itemohela sehlooho se hlaloswang, kapa seo a phetang ka sona ka tsela e hlakileng.
- Mohlahlobuwa a ka ngola moqoqo ona a itshetlehile ka maikutlo a itseng, ho latela moelelo oo a o fumanang ka setshwantsho.
- Dikahare tsa moqoqo ona di itshetlehe ka mehopolo e qholotswang ke setshwantsho.
- Dikahare tse lebelletsweng hara tse ding e ka ba tsena tse latelang:
 - karate ke papadi e kwetlisetsang boitshirelletso.
 - naha e jele boya, banana ba hloka ho itshirelletsa petong, ho kwetelweng, ho otlweng jj
 - mmele o kwetliswang o ba le masole a mmele a matla, o etsa kelello e tjhatsi.

[50]

1.6.2 **Setshwantsho. E ka ba moqoqo wa mofuta ofe kapa ofe.**

- Moqoqong ona mohlahlobuwa o boha setshwantsho, mme a hlalose kapa a phete ka seo a se bonang ho dumella mmadi ho itemohela sehlooho se hlaloswang kapa seo a phetang ka sona ka tsela e hlakileng.
- Mohlahlobuwa a ka ngola moqoqo ona a itshetlehile ka maikutlo a itseng ho latela moelelo oo a o fumanang ka setshwantsho.
- Dikahare tse lebelletsweng hara tse ding e ka ba tsena:
 - bakganni ba bohlaswa ba baka dikotsi mebileng.
 - tahi le ho hloka mangolo a nepahetseng a ho kganna ke disosa tsa mafu.
 - ho se natse matshwao a tsela a hlokomedisang jk terene
 - bana ba dikolo e ba mahlatsipa.
 - a ka bua ka bohlaswa ba sebini Jub Jub Maarohanye le moqosuwa mmoho ba ho bolaya bana ka ho kganna ka lebelo le hodimo.

[50]

1.6.3 Setshwantsho. E ka ba moqoqo wa mofuta ofe kapa ofe.

- Moqoqong ona mohlahlobuwa o boha setshwantsho, mme a hlalose kapa a phete ka seo a se bonang ho dumella mmadi ho itemohela sehlooho se hlalotswang kapa seo a phetang ka sona ka tsela e hlakileng.
- Mohlahlobuwa a ka ngola moqoqo ona a itshetlehile ka maikutlo a itseng ho latela moelelo oo a o fumanang ka setshwantsho.
- Dikahare tsa moqoqo ona di itshetlehe ka mehopolo e qholotswang ke setshwantsho.
- Dikahare tse lebelletsweng e ka ba tse latelang:
 - bokowa ba Oscar Pistorious ha bo a mo sitisa ho ba naledi ya tsa mabelo.
 - tjhelete e ngata e tswala boikgantsho le bobodu.
 - lerato la Oscar le Reeva Steenkamp wa mabotle.
 - Oscar a bolaya kgarebe ya hae ka tsatsi la baratani.

[50]

RUBURIKI YA HO LEKANYETSA MOQOQQO – SESOTHO PUO YA LAPENG [MATSHWAO A 50]

Makgetha a ho lekanyetsa		Phihlello e babatsehlang	Phihlello e supang bokgoni	Phihlello e mahareng	Phihlello ya motheo feela	Phihlello e haellang
DIKAHARE LE MORALO (Tshekatsheko ya sehlooho) tlhophiso ya mehopolo le dintlha, kelohlolo ya baamohedi ba ditaba, maikemisetsa le maemo MATSHWAO A 30	Boemo bo hodimo	28–30	22–24	16–18	10–12	4–6
		- Nehelano e bontshang kutlwisiso e babatsehlang ya sehlooho e supang bokgoni bo ikgethang - Mehopolo e bontsha boqhetseke, e phepetsa monahano mme ke e sutsitseng; - e hlophisitse hantle ka tsela e ikgethang/babatsehlang mme e momahane ka tshwanelo ho kenyeditswe selelekela, mmele le qetelo	- Nehelano e ralehileng hantle haholo; - Mehopolo e tsamaellana le sehlooho ka bottlalo, e a kgahlisa mme e na le bopaki ba mehopolo e sutsitseng; - e hlophisitse hantle haholo ka tsela e ikgethang mme e momahane ka tshwanelo ho kenyeditswe selelekela, mmele le qetelo	- Nehelano ke e kgotsafatsang dithokeho - Mehopolo e momahane ka tsela e kgotsafatsang le e kgodisang - e hlophisitse ka tsela e utlwisisehang mme e momahane ka tshwanelo ho kenyeditswe selelekela, mmele le qetelo	- Nehelano e momahane mona le mane - Mehopolo ke e seng ya boiqapelo mme e sa hlakang - Ho na le bopaki bo seng bokae ba tlhophiso le momahano ya mosebetsi	- Nehelano e tswile lekoteng ho hang - Mehopolo ke e sa tsepamang e dubakaneng - Ha e utlwahale mme dintlha di a phetakakwa - Ha e a hlophiswa ka tshwanelo le momahano ha e yo
MATSHWAO A 30	Boemo bo tlase	25–27	19–21	13–15	7–8	0–3
		- Nehelano e tswileng matsoho le ha e haellwa ke dintlha tse ikgethang tsa moqoqo o babatsehlang - Mehopolo ke e sutsitseng mme e bontsha boqhetseke; - e hlophisitse hantle ka tsela e bontshang bokgoni mme e momahane ka tshwanelo ho kenyeditswe selelekela, mmele le qetelo	- Nehelano e radilweng hantle - Mehopolo ke e loketseng mme e thahasellisang - e hlophisitse hantle ka tsela e ikgethang mme e momahane ka tshwanelo ho kenyeditswe selelekela, mmele le qetelo	- Nehelano e a kgotsafatsa le ha e sa hlaka mona le mane - Mehopolo e momahane le ho kgodisa ka tsela e mahareng; - ho na le tlhophiso le momahano e itseng ho kenyeditswe le selelekela, mmele le qetelo.	- Nehelano boholo e tswile lekoteng - Mehopolo ha e a momahana ka tshwanelo mme e a lahlehisa - Nehelano ha e na bopaki ba tlhophiso le momahano	- Boiteko ha bo yo ba ho arabela sehlooho - Mehopolo e tswile lekoteng ka ho phethahala, ha e a nepahala - nehelano ha e a tsepama sehloohong, mme e dubakane
Makgetha a ho lekanyetsa		Phihlello e babatsehlang	Phihlello e supang bokgoni	Phihlello e mahareng	Phihlello ya motheo feela	Phihlello e haellang
PUO, SETAELE LE TOKISO YA DIPHOSO Sehalo, rejisetara, setaele, tlotlontswa ke tse lokelang sepheo/ tshusumetso le maemo, kgetho ya mantse, tshbediso ya puo le tlwaelo, matshwao a ho bala le mopeleto MATSHWAO A 15	Boemo bo hodimo	14–15	11–12	8–9	5–6	0–3
		- Sehalo, rejisetara, setaele le, tlotlontswa di loketse sepheo ka tsela e babatsehlang, baamohedi ba ditaba mmoho le maemo; - tshbediso ya hae ya puo e a ikgetha, mme e bontsha boitshepo ka tsela e tsotshang - o sebedisitse sehalo se matla mme se susumetsang ka tsela e ikgethang - o batla o hloka diphoso tsa puo le tsa mopeleto - o radilwe ka bokgoni bo tsotshang	- Sehalo, rejisetara, setaele le tlotlontswa di loketse sepheo, baamohedi ba ditaba mmoho le maemo; - tshbediso ya puo e matla mme ho sebedisitse sehalo se loketseng ka nako tsohle; - boholo ba mosebetsi ha o na diphoso tsa tshbediso ya puo le mopeleto - o radilwe hantle ka tshwanelo	- Sehalo, rejisetara, setaele le tlotlontswa di loketse sepheo, baamohedi ba ditaba mmoho le maemo; - tshbediso ya puo ke e loketseng, mme e fetisa moelelo ka tshwanelo - puo ya bonono ke e loketseng mme e sebedisitse ka tshwanelo - O radilwe ka tsela e mahareng feela	- Sehalo, rejisetara, setaele le tlotlontswa ha di a lokela sepheo, baamohedi ba ditaba mmoho le maemo; - puo e sebedisitse feela ka tsela ya motheo; - sehalo mmoho le moelelo o hlalishang ke tema ke tse sa lokelang; - ho sebedisitse tlotlontswa ya motheo feela	- Puo e sebedisitse hae se e utlwisisehang; - sehalo, rejisetara, setaele le tlotlontswa ha di a lokela baamohedi ba ditaba, sepheo le maemo; - tshbediso ya tlotlontswa e haellang haholo hoo nehelano e sa utlwisisehang
MATSHWAO A 15	Boemo bo tlase	13	10	7	4	
		- Tshbediso ya puo ke e nepahetseng mme e susumetsang sehalo sa tema - e batla e hloka diphoso tsa puo le tsa mopeleto - e radilwe ka bokgoni bo tsotshang	- Tshbediso ya puo ke e sefutho mme e loketseng maemo - sehalo ke se matla mme se loketseng - ho na le diphoso tse seng kae tsa puo le tsa mopeleto - e radilwe hantle	- Tshbediso ya puo ke e kgotsafatsang le ha ho na le ho sa tsamaelane mona le mane - kakaretso sehalo ke se loketseng le ha puo ya bonono e le e haellang	- Puo ke ya motheo feela mme e sebedisitse ka tsela e haellang - popeho ya dipolelo ke e tshwanang e se nang motswako - tlotlontswa e haella haholo feela	
SEBOPEHO		5	4	3	2	0–1
Makgetha a tema: Popeho ya dipolelo le kgodiso ya diratswana le bolelele bo hlokehang MARSHWAO A 5 MATSHWAO		- Kgodiso ya sehlooho ke e babatsehlang - katoloso ya dintlha ke e ikgethang - dipolelo le diratswana di bopilwe ka tsela e ikgethang	- Dintlha ke tse loketseng mme tse hodisang sehlooho - momahano e bopilwe ke e supang bokgoni - dipolelo le diratswana di loketse nehelano mme di fapafapanngwa ka tshwanelo	- Dintlha tse loketseng di hodisa sehlooho ka tsela e mahareng - dipolelo le diratswana di bopilwe ka tsela e mahareng - moqoqo o ntse o hlalisa moelelo	- Tse ding tsa dintlha ke tse utlwahalang - dipolelo le diratswana di na le diphoso - Moqoqo o a utlwisiseha le ha o le diphoso	- Dintlha tsa bohlokwa di a haella - dipolelo le diratswana tse hlalishitse ke tse fosahetseng - moqoqo ha o na moelelo o lebelletsweng
		40–50	30–39	20–29	10–19	0–9

KAROLO YA A: MOQOQO

**MATSHWAO A SEBEDISWANG HO BONTSHA DIPHOSO HA HO TSHWAUWA MOQOQO
 SENOTLOLO SA HO TSHWAYA:
 SEKALA SA HO TSHWAYA MOQOQO
 MATSHWAO: [50]**

Makgetha a Tekanyetso	Matshwao	Senotlolo / dikgutsufatso
Dikahare le Moralo	30	DM =
Puo, Setaele le Tokiso ya diphoso	15	PST =
Sebopeho	5	Seb =
Matshwao ohle	50	

Ditaelo ho motshwayi:

- Mohlahlobuwa o lokela ho ngola ka sehlooho se le SENG feela karolong ya A.
- Karolo e nngwe le e nngwe e na le ruburiki ya yona.
- Sebedisa diruburiki tseo o di fuweng ho tshwaya tema e nngwe le e nngwe.
- Ha mohlahlobuwa a tswile lekoteng nehelanong etsa tsena tse latelang:
 - Mohlahlobuwa a Abelwe matshwao bakeng sa dikahare ho ya ka kgato ya pele feela.
 - Mohlahlobuwa a Abelwe matshwao a tshebediso ya puo ho fella kगतong ya pele feela.
 - Mohlahlobuwa a Abelwe matshwao a sebopeho ho fella kगतong ya pele feela.

Tataiso bakeng sa ho tshwaya ditema

Batshwayi ba etse tse latelang ha ba tshwaya:

Ho sehellwe lentswe kapa polelo e fosahetseng mola ho be ho bontshwe mofuta wa phoso ka hodima lentswe / polelo ka tshebediso ya matshwao a latelang:

- / bakeng sa ho arola mantswa a ngotsweng a kopantswe empa a lokela ho arohana;
- -,+ bakeng sa ho kopanya mantswa a arohantsweng empa a ngolwa a kopane;
- **Mn** bakeng sa mongolo (orthography) o fosahetseng;
- **Mp** bakeng sa mopeleto o fosahetseng;
- **Mt** bakeng sa tshebediso e fosahetseng ya matshwao a puo, kapa ho ngotswe letshwao moo le sa hlokeheng teng;
- **P** bakeng sa tshebediso ya puo ka tsela e fosahetseng / e sa amoheleng kapa eo e seng ya setlwaedi;
- ^ bakeng sa lentswe kapa karolwana ya lentswe le/ e siilweng pakeng tsa mantswa a mang;

// bakeng sa ho qala seratswana se setjha / ho arola diratswana

KAROLO YA B: DITEMA TSA KGOKAHANANO

POTSO YA 2

2.1 Lengolo le yang ho Mohlophisi wa koranta

- Aterese ya mongodi e qala bohareng ho ya letsohong le letona, lebitso la mongodi le fane di hlahella ka hodima aterese, mohla ha o kopane le aterese.
- Aterese ya Mohlophisi, tumediso le sehlooho sa ditaba di ngolwe qalong ya lehlakore le letshehadi, mme di arolwe ka ho tlola mola.
- Qetellong mongodi a ka ngola lebitso la boikgakanyo kapa la hae.
- Dikahare tse lebelletsweng di ka kenyelletsa tsena tse latelang:
 - melata/matswantle a butse dikgwebo tse ngata, athe a rekisa ka theko e tlase, dikgwebo tsa beng ba naha di kwetswe.
 - ba nyala banana ba mona ba batlang phepo le tjelete
 - ba reka ditsha le metse tse hlokwang ke beng ba naha.
 - tsena tsohle di phephetsa lehloyo le tlhekefetso.
 - mohlalobuwa a fane le ka keletso lengolong la hae jk ho rata le ho amohela batho bohle.

[25]

2.2 Inthaviu e ngotsweng

- Inthaviu e nka sebopeho sa dipotso le dikarabo.
- Lebitso la sebui le ngolwe ka lehlakoreng le letshehadi le latelwe ke letshwao la kgutlopedi jk Thabo: kapa Ngaka:
- Selelekeleng mmotsi a fane ka tlhahisoleseding e amanang le sepheo sa kopano.
- Dipotso di itshetlehe sehloohong, di tebe, mme di bue ditaba tse teletsana, le dikarabo e be tse tobileng.
- Sehalo e be se loketseng kopano ena:
 - ho ka hlaha dipotso ka dithuto tse lokisetsang lekala la bongaka
 - ka kgetho ya ho sebetsana le lefu le tshwaetsanang
 - ka tlhakisetso ya phekolo ya lefuba jj.

[25]

2.3 Tsa bophelo ba mofu (Obitjhuari)

- Ho lebellwa dintlha tse latelang:
 - mofu ke mang, ke wa ha mang, o tswalwa ke mang
 - tlhaho ya mofu; sebaka moo a hlahetseng teng, letsatsi la tswalo le selemo
 - tsa kgolo ya mofu; dithuto, mosebetsi, le lenyalo
 - tsa lefu la hae; letsatsi le mokgwa oo a hlokaletseng ka wona bao a ba siyang
 - seboko sa mofu.

[25]

2.4 Atikele ya makasine

- Sehlooho se be sekgutshwane, se hohele
- Tema e arolwa ka dikholomo, ditaba di ba le diratswana tsa selelekela, mmele le qetelo
- Ho sebediswa puo e balehang ha bonolo
- Mabitso a batho, dibaka, dinako le tlhahisoleseding di hlake
- Mongodi a hlhiswe hodimo ka mora sehlooho
- Atikele e lokela ho toba taba, e bue le mmadi
- Ho ka lebellwa dintlha tse kang:
 - ka mora 1994 ha pasiswa melao e kang ya bolokolohi ba tumelo
 - mongodi a ka dumellana le phediso ya thapelo ya sekreste molemong wa ditumelo tse ding
 - a ka hanyetsana le ho se rapele ho fedisitseng matswalo baithuting

[25]

2.5 Puo e hlophisitsweng

- Pulo ya puo e be polelo kapa polediso ya bohale, e matla e tla hohela bamamedi.
- E ka nna ya ba le motlae kapa qotso e tla hokahana le puo
- Mohlahlobuwa a hlophise le ho latellisa dintlha ka boqhetseke hore puo e phalle.
- A sebedise dipolelo tse kgutshwane mme a nne a tswake ka mehlala le dipolediso tsa bonono tse sa tlwaelehang ho natefisa puo.
- Puo e be le phallo, qalo, mmele le qetello e mathemalodi.
- Mohlahlobuwa a kgothatse, a eletse ka mokgwa o kgolwehang.

[25]

2.6 Lengolo la semmuso

- Aterese ya mongodi e tloha bohareng e ya letsohong le letona, ho tlole mola ho ngolwe mohla.
- Aterese ya Motsamaisi wa Risolet Cash & Carry ka letsohong le letshehadi, ha mmoho le tumediso le sehlooho tse arolwang ke mela e tlolwang.
- Ho ngolwe ditaba tsa tletlebo ka ho otloloha, ka puo e hlomphang.
- Lebitso la sehlahiswa, letsatsi la theko, letsatsi la ho fellwa ha sehlahiswa di hlahelle.
- Qetelo e be le lebitso le fane le mosaeno.

[25]

MATSHWAO OHLE A KAROLO YA B (25 x 2): 50
MATSHWAO OHLE: 100

RUBURIKI YA HO LEKANYETSA TEMA YA KGOKAHANO – SESOTHO PUO YA LAPENG [MATSHWAO A 25]

Makgetha a ho lekanyetsa	Phihlello e babatsehang	Phihlello e supang bokgoni	Phihlello e mahareng	Phihlello ya motheo feela	Phihlello e haellang
DIKAHARE, MORALO LE SEBOPEHO	13–15	10–12	7–9	4–6	0–3
Tshekatsheko ya sehlooho le mehopollo Tlhophiso ya mehopollo Kelohlolo ya maikemisetso, baamohedi ba ditaba, le maemo	- Nehelano e babatsehang ya sehlooho e supang bokgoni bo ikgethang. - Mehopollo e matla e butswitseng - Tsebo e batsi ya makgetha a mofuta ona wa tema - Nehelano ha e kgere e tsepame sehloohong - Mehopollo le dikahare ke tse momahaneng, tse hlalositsweng ka botebo, mme dintlha di tshhehetsa sehlooho - Sebopeho ke se loketseng se nang le diphoso tse mmalwa	- Nehelano e ntle haholo e bontshang tsebo e ntle ya makgetha a mofuta ona wa tema - Nehelano ha e kgere e tsepame sehloohong - Mehopollo le dikahare ke tse momahaneng, tse hlalositsweng ka botebo, mme dintlha di tshhehetsa sehlooho - Sebopeho ke se loketseng se nang le diphoso tse mmalwa	- Nehelano e lekaneng e bontshang tsebo ya makgetha a mofuta ona wa tema - Nehelano ha e a tsepama sehloohong ka ho phethahala ho na le ho kgera ho itseng - Mehopollo le dikahare di na le momahano e amoheleng - Ke dintlha tse itseng feela tse tshhehetsang sehlooho - Ka kakaretso sebopeho ke se loketseng empa se nang le diphoso tse itseng	- Nehelano ya motheo e bontshang tsebo ya makgetha a itseng feela a mofuta ona wa tema - Nehelano e na le tsepamo e itseng feela sehloohong empa e a kgera - Mehopollo le dikahare ha se ka mehla di momahaneng - Sehlooho se tshhehetswa ke dintlha tse itseng feela - Sebopeho se fofo feela, mme se na le bohlotso bo boholo	- Nehelano e totobatsa kgaello ya tsebo ya makgetha a mofuta ona wa tema - moelelo o nyotobetse ke ho kgera ho hoholo - Mehopollo le dikahare ha di na momahano - Ke dintlha tse mmalwa haholo tse tshhehetsang sehlooho - Ha ho na boiteko bo entsweng ho sebedisa sebopeho se nepahetseng
MATSHWAO A 15					
PUO, SETAELE LE HO HLAOLA DIPHOSO	9–10	7–8	5–6	3–4	0–2
Sehalo, rejisetara, setaele, maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo. Tshebediso ya puo, tlwaelo ya tshebediso ya puo, kgetho ya mantswa, matshwao a ho bala le mopeleto	- Sehalo, rejistara, setaele, le tlotlontswe di loketse ka ho fetisisa maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo - Tshebedisano ya puo e nepahetse e bile e bopehile hantle - Nehelano ha e na diphoso	- Sehalo, rejistara setaele, le tlotlontswe di loketse ka ho fetisisa maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo - Ka kakaretso tshebediso ya puo ke e nepahetseng e bileng e bopehile hantle - Tshebediso ya tlotlontswe e ntle haholo - Nehelano boholo ha e na diphoso	- Sehalo, rejistara, setaele le tlotlontswe di loketse maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo - Nehelano e na le diphoso tse itseng tsa tshebediso ya puo - Tshebediso ya tlotlontswe ke e lekaneng - Diphoso ha se tse nyotobetse moelelo	- Sehalo, rejistara, setaele le tlotlontswe ha di a lokela maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo hantle - Tshebediso ya puo e fosahetse e bile e tletse diphoso tse ngata - Tshebediso e seng kae ya tlotlontswe - Moelelo o nyotobetse	- Sehalo, rejistara, setaele le tlotlontswe ha di dumellane le maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo - Nehelano e tletse diphoso e dubakane - Tlotlontswe ha e dumellane le maemo - Moelelo o nyotobetse haholo
MATSHWAO A 10					
MATSHWAO	20–25	15–19	10–14	5–9	0–4

**KAROLA YA B: DITEMA TSA KGOKAHANO TSE TELELE
 SENOTLOLO SA HO TSHWAYA:
 SEKALA SA HO TSHWAYA DITEMA TSA KGOKAHANO
 MATSHWAO: {25}**

Makgetha a Tekanyetso	Matshwao	Senotlolo
Dikahare le Moralo ke Sebopelo Puo, Setaele le Tokiso ya diphoso	15	DMS =
	10	PST =
Matshwao ohle	25	

Ditaelo ho motshwayi:

- Mohlahlobuwa o lokela ho ngola ka dihlooho tse PEDI karolong ena.
- Karolo e nngwe le e nngwe e na le ruburiki ya yona.
- Sebedisa diruburiki tseo o di fuweng ho tshwaya tema e nngwe le e nngwe.
- Ha mohlahlobuwa a tswile lekoteng nehelanong etsa tsena tse latelang:
 - Mohlahlobuwa a abelwe matshwao bakeng sa dikahare ho ya ka kgato ya pele feela.
 - Mohlahlobuwa a abelwe matshwao a tshbediso ya puo ho fella kगतong ya pele feela.
 - Mohlahlobuwa a abelwe matshwao a sebopelo ho fella kगतong ya pele feela.

Tataiso bakeng sa ho tshwaya ditema

Batshwayi ba etse tse latelang ha ba tshwaya:

Ho sehellwe lentswe kapa polelo e fosahetseng mola ho be ho bontshwe mofuta wa phoso ka thoko ka tshebediso ya matshwao a latelang:

- / bakeng sa ho arola mantswa a ngotsweng a kopantswe empa a lokela ho arolwa;
 - -,+ bakeng sa ho kopanya mantswa a arotsweng empa a ngolwa a kopane;
 - **Mn** bakeng sa mongolo (Orthography) o fosahetseng;
 - **Mp** bakeng sa mopeleto o fosahetseng;
 - **Mt** bakeng sa tshebediso e fosahetseng ya matshwao a puo, kapa ho ngotswa letshwao moo le sa hlokeheng teng;
 - **P** bakeng sa tshebediso ya puo ka tsela e fosahetseng / e sa amoheleheng kapa eo e seng ya setlwaedi;
 - ^ bakeng sa lentswe kapa karolwana ya lentswe le / e siilweng pakeng tsa mantswa a mang.
- // bakeng sa ho qala seratswana se setjha.